

Je zajímavé, že při sdílení společného pokoje v nemocnici ženy svěří (nevím jak je to u mužů) úplně cizímu člověku to, co by neřekly ani svým nejbližším. Asi proto, že si myslí, že vás už nikdy neuvidí. Myslím, že už to žádná z nich číst nebude, všechny byly starší než já a bylo to před 50 lety v podolské nemocnici.

N E M O C N I C E I

V D O V O U V T Ř I C Í T I

Já sem si s dědkem zažila svý. To sem si ho brala v třicíti už jako vdova. Kdepak, ten první, to bylo něco úplně jinýho. Ten byl takovej jemnej, hodnej a vůbec nepil. Na co umřel? No, abych pravdu řekla, tak na tu pohlavní nemoc. On to nikomu neřek, ani svý rodině. U nás na vsi je rodina Šejdových, co mají pět holek a od tý jedný to v sedmnácti chytl.

Spolu sme byli dva roky a ty sem proplakala. Hned od začátku spal ve vedlejší seknici, já nevěděla proč a za půl roku začal polehávat. Ale do práce chodil. Pořád sem ho posílala k doktorovi, k nějakýmu speciálistovi do Prahy a on: „Mařenko ne, co máme našetřený, to se bude jednou hodit.“ A já blázen myslela, že až budeme mít děti, že budem ty peníze potřebovat a přestala sem ho nutit. Pak už musel do nemocnice a já do poslední chvíle věřila, že si ho odvezu domů. Kamarádka z fabriky mně říkala: „Mařko, vyber ty peníze, dokud je živej, pak ti je vezmou.“ Ale kdepak já. Co kdyby tak ještě vstal a peníze by nebyly na knížce, to by mně určitě řek: „Mařenko, to ses už nemohla dočkat.“ A to bych nepřečkala.

Do rakve sem mu dala černý šaty, ty samý, v kterejch si mě bral. Však mně je taky vyčetli, když sme pak byli u notáře. Z toho baráku mně patřila půlka a z tý druhý čtvrtka a tu noc před pohřbem sem spala ve stodole, abych se s nima nemusela hádat. Můj nebožtík měl dvě sestry, a ta jedna už byla v Pánu, a dva bratry a všichni se tam roztahali po celým baráku a tu mou postel, co sem dostala věnem, dali na dvůr. Tak sem spala ve stodole. Hned ze hřbitova sme šli k notáři a to žádnej se mnou předtím nepromluvil, nebyli sme dohodnutý a nebožtíkův tatínek říkal, že sem k němu měla přijít domluvit se. A to já sem zase nešla. Měl přijít on. Já sem se nepotřebovala o nic prosit. U notáře vymenovali všechno, co od nich nebožtík dostal a taky

přesně na halíř, co to stálo, hlavně tatínek, tedy tchán, ten si to moc dobře pamatoval. Matka ne, ta nebyla tak zlá. Ta jen příkyvovala. Na nic nezapomněl. Kapesníky, košile, sekyrku, a to topůrko sme si dělali sami, povlečení a ty černý šaty, co mu dali, když sme se brali. A já říkám: „Tatínku, dyť je v nich pochovanej!“ A on povídá: „Mařko, šak sem ti říkal, že mu je do truhly nemáš dávat.“ A tak je taky zapsali. Chtěli tam taky napsat almaru a to sem řekla, že tu mně dal nebožtík darem, tak tu nenapsali a zůstala mně. Mám ji ještě dneska. Tenkrát byla moderní. Teď už není, ale je z pěknýho dřeva a co by člověk na starý kolena pořizoval, hlavně že je zdravej. Jim šlo tenkrát hlavně o tu chalupu. Přišli tam řemeslníci spravovat a ten pán, co přišel s nima, mě veme stranou a povídá: „Mladá paní, nenechávejte ten žebřík u půdy, jinak tam někdo vleze, spadne, a potom se s váma budou soudit a vy tu chalupu prosoudíte.“ A taky jo. Jak to tak povídá, vidím, že chlapík leze po žebříku a za chvílku byl dole. Nic velkýho se mu nestalo, ale vo tu chalupu sem přišla. Měli to na mě vymyšlený. Ale štěstí se stejně nedočkali, protože na nich byla kletba.

On tatínek mýho nebožtíka, dyž byl mladej, chodil s cérou porybnýho, měli ji jedinou. Napřed byl do ní celej pryč, holka byla pěkná, ale dyž začala chodit s outěžkem, tak on šel od toho. A už ji ani vidět nechtěl. Začal hned chodit do vedlejší vsi za Bartošovou ze statku, za nebožtíkovou matkou a ta prej nebyla pěkná ani dyž byla mladá. A ta porybnýho cera, Anička se menovala, pořád za ním chodila, čekala na něj a on si jí vůbec nevšímal. Pak ji lidi našli takhle k večeru oběšenou na hrázi. Bylo u ní psaní, kde mu psala, že je to kvůli němu a že jeho děti se nedočkají jara života.

První jim umřela Růža. Měla horkou nemoc a druhej den ležela studená. Bylo jí osmnáct a bylo to zrovna to samý dátum, co si porybnýho Anička vzala život. A za rok šel ten můj na věčnost a to dorůstala Boženka. Na poli ji nabral bejk, hodil s ní na mezu a ona si rozrazila hlavu. Na místě byla mrtvá. To už starý pomalu bláznili, zavolali si mě a „Mařko, odpusť nám, že sme tě okradli, že sme ti ublížili.“ Přišel i starej porybnej a tak sme se modlili, aby ta Aniččina kletba byla sejmutá. No, a za tejden přišlo psaní, že jim Francek padl na vojně. Tak už jim zbejval jenom Lojzíček. On byl takovej pomatenej, pořád si jen hrál, jako malý dítě. V osmnácti ho museli dát do blázince,

protože si podpálil peřinu. Ale dlouho nevydržel. Tak přišli o všechny děti. Kdepak, taková kletba, to je hrozný.

Někdy je život těžkej i bez kletby. Já bych ten svůj nikomu nepřála. To víte, že sem se potom vyvdala, ale můj dědek celej život chlatal. To mě dycky tloukl a tak sme taky přišli o to první dítě. Moh to bejt kluk. Dědek měl z prvního manželství syna, desetiletýho. A jednou takhle večer někam s klukem de, v zimě to bylo, a já povídám: „Zatopte mně, doneste uhlí a dřevo.“ Jo, starej, ten dělá, že neslyší, to on umí moc dobře neslyšet, když se na něm něco chce a kluk utekl taky. Tak sem si dotáhla uhlí, zatopila a začala uklízet. Dyž má člověk práci, není mu tak smutno. A zrovna stojím na židli, utírám polici a slyším, že se starej vrací. A najednou vám mě popadla taková ouzkost, že bude zase zlej, až sem spadla z tý židle. Tak sme přišli i o to druhý.

Už sem řekla, že žádný dítě s ním nechci. Dědek se o mě začal trochu starat, někdy taky zůstal večer doma, a tak to třetí sem donosila. Holčičku. Měla necelý dvě kila. Kdepak, neumřela. Teď je jí pětadvacet a váží nejmíň vosumdesát kilo. Holka jako kyrysar. Má už taky tři fakany. Tak sem babička. Děcka, ty na mně visí.

Dědek je teď v penzi a už tolik nechlastá. Dělá ještě hlídače, tak na ty tři piva denně si vydělá. Dědek? Ten celej život nezastonal. Hubenej je, ale sní všechno, na co přide. Ale čím je starší, tím je víc na maso. To on byl dycky a já ho musela honit od plotny, protože než to bylo hotový, dědek byl najedenej. Dycky sem mu nadávala a pak sem začala taky ochutnávat a teď sedíme oba u kamen a uždibujeme a uždibujeme. Dědek zatracenej!

N E M O C N I C E   I I

P O D O L S K Á   P O R O D N I C E

Tak ta první, co vedle mě ležela, vlastně neležela, ale pořád chodila s nějakou Marjánkou z vedlejšího pokoje kouřit na chodbu, říkala, že když bylo hezky, že se opalovaly v jednom rohu nemocniční zahrady v prádle. Už tady byla čtvrtý týden a bylo jí hej, protože za dva dny měla jít domů. Pořád naříkala, že se asi do té civilní sukně nedostane, že tady nabrala. Ale po tom nedělním řízku a moučníku, co jsme tu měli k obědu, spořádala další řízek

a bramborový salát, pak nějakou bublaninu, co dělal její manžel, jedla asi hodinu jako zjednaná, potom se učesala, ona se vždycky učesala, než vyšla na chodbu, a šla kouřit sama, protože Marjánka na neděli měla dovoleno jet domů k dcerce. Půjčila mně Čapka „Jak se co dělá“, tak jsem byla moc ráda, a taky jsem byla ráda, když zrovna nemluvila, abych tu knížku mohla číst, takže namísto myšlenek Čapka jsem slyšela o jejím domácím lékaři, nebo o sousedce doktorce, která má vilu vedle jejich vily a v plotě mají díru, aby si děti mohly hrát a učí se tedy opravdu výborně, ale kluk je rošťák a za tou jejich dvanáctiletou Zuzankou už teď blázní, vozí jí na kole aktovku a oni z toho mají legraci, její otec je inženýr, nebylo by to špatný, kdyby jim to vydrželo, chachacha ona je sice jen účetní v Kovoprojektu, ale asi toho teď nechá, když není tak zdravá, auto nemají a teď na něj už neušetří, děti taky rostou, a když se každý den vezou po zábradlí dolů a rukou takhle šmejknou po zdi, tak to se nedá malovat bez válečku, to je hned špinavé, a když teď konečně sehnala roury, tak budou mít pořádný odtok a nebudou muset tahat vodu do prvního poschodí, ono to tchyni tedy nevadí, když bydlí v přízemí.

Také jsme se bavily o knížkách, ona tedy čte všechno, co jí přijde pod ruku, hlavně před spaním, aby dobře usnula, všechno ji zajímá, třeba i zemědělství, ale takhle jak se to vede, to nikam nepovede, oni vidí z okna na ten státní statek a český sedlák je spíš zahradník, tak obdělat hezky políčko po políčku a ne takový lán, ta cukrovka pak zůstane na poli a nestačí se to sklídit, manžel je konstruktér, mohli už dvakrát jet do Albánie, potom do Rumunska, tenkrát nechtěla, bylo to na 2 roky, teď zase děti chodí do školy a nebude se smět moc namáhat, aby nemusela znovu do nemocnice, to kdyby to bylo někam do Afriky, to by dostala služku a neskončila v nemocnici, ovšem zase je lepší být v nemocnici tady a ne, proboha, aby někde v Africe na ni šahal nějaký černý doktor, to by nepřežila, hlavně, aby ji doktor v pondělí pustil. Zaplaťpánbů ji opravdu v pondělí propustili. Toho Čapka mně tam naštěstí nechala, takže za pondělek jsem si ho mohla konečně přečíst. Nakonec si ho ani neodnesla, proč by to měla tahat zpátky domů, tchyně má takových knížek celé přízemí, a oni čtyři se mačkají i bez knížek v prvním patře, však až děti vyrostou

a tchyně tam ještě bude, bude se to muset celé předělat, ale kde na to vemou, tchyně má malou penzi, vdovskej důchod taky za moc nestojí, říká, že její majetek je synovo vzdělání ...

NEMOCNICE III

LEŽÍCÍ Z ČERNOŠIC

Hned v úterý ráno vedle mě zalehla nějaká paní z Černošic. Nic těžkýho nedělala, ale mají tu zahradu a její manžel plete doma ty velký koše na vývoz, tak je k němu připsaná, aby víc vydělal. Ona dělá na té zahradě, no, lehká práce to není, ono jí tak zle nebylo, ale potom přišla horečka, tak jí manžel přinutil jít na středisko a poslali ji sem, co by chodila dřív, když neměla tu horečku, jindy to taky přechodí, ale co si tam ty holky s tátou bez ní počnou, to tam bude vypadat, až se vrátí, ta menší devítiletá je úplný raubíř, taková čilá, ale to z ní dělají lidi. Tuhle šla tátovi do hospody pro pivo a cigarety a tam byl, to víte, nalíznutej starej Krpálek a říká jí: „Holka, pošli tátu za mnou.“ A ona mu povídá: „Běžte rovně a tátu nechte na pokoji, on se s takovejma ožralkama nebaví!“ No, holka je vod huby. Ta starší se nám moc dobře učí, taková tichá je, ale tahle donese pětku a když jí říkám, co z ní bude, tak že pude krmit dobytek. Ona je totiž ta jejich učitelka už teď vodi do JZD na exkurze, aby ty děti měly zájem a získali je. To sou dneska poměry! A co to pořád čtete, takovou tlustou knížku jsem ještě v životě neměla čas přečíst, jsem pořád v jednom kole, to vy asi máte víc času, ukažte, jo tak „Anatole France“, to bude určitě nějakej Francouz, to bude asi o nějaký lásce, ale takový ty francouzský, ještě že se tam nedá jezdit, až holky vyrostou, ještě by tam něco chytly. Zejtra mně udělej vejškrab, abych prej měla pokoj, počkat, voni tomu říkaj kyretáž, to je takový vošklivý slovo, asi francouzský, to abych se potom styděla sousedce říct, s čím sem tady byla. Co by si o mně pomyslela?

NEMOCNICE IV

DVACETILETÁ S MIMODĚLOŽNÍM

Jen co odvezli tuto ustaranou paní z Černošic na zákrok, během hodiny bylo připraveno lůžko pro dvacetiletou s mimoděložním těhotenstvím. Ona už jedno dítě rok a půl staré má, holčičku, a ještě jí nenarostly vlasy a mít hned další dítě by ji zničilo, že až později. On je sice ten její Kája hodný kluk a měří 1,96, ale chodí pořád sám nakupovat, i nábytek a prádlo pro ni. No, když je to jeho záliba, tak ať chodí, potom to kombiné dá mamince a jí je taky velké. Kája je příručím v obchodě.

Kluk, co s ním chodila před Kájou, byl na vojně, a když šla tancovat do Vltavy, víte, to je kavárna, tak jí Kája vzkázal po servírce, jestli by s ní mohl mluvit a ona se urazila, zač jí má. Když tam příště přišla, šel pro ni tancovat a potom byla v jinom stavu a pořád byla smutná, nevěděla, jak to říct mamince, a ta to na ní stejně poznala a řekla jí, ať mu to řekne a kdyby se jen trochu vmlouval, tak ať ho nechá, však to nějak uživí. A on na to řek rovnou: „Chceš si to nechat vzít nebo se vdávat?“ Tak mu byla vděčná, že si ji tak bez rozmýšlení vzal.

Ten kluk, co byl tenkrát na vojně, byl její první, měl motorku a měli vilu. Jednou přijel nečekaně na dovolenku, ona ho nechala doma s mámou a šla tancovat s kamarádkou, protože s ní byla domluvená. On jí potom odpustil, když slíbila, že už nebude chodit tancovat, když on bude ještě rok pryč na tý vojně. Ta její kamarádka, Julča se menovala, to bylo její neštěstí. Každý ji varoval, ať s ní nekamarádí, ale ona nevěřila a pořád s ní chodila do Prahy tancovat. Byla z Chuchle. Až později se o ní dověděla, že s každým klukem spala. Pak si jednoho musela vzít, ten šel teprve na vojnu, ona to ztratila a byla znova v tom s jeho bratrem. Tak se rozvedla a vzala si jeho bratra. Ten byl mladší a měl před vojnu. Ona byla moc hezká v obličej, ale malá a tlustá jako její máma. Vypadaly jako Italky. Když byl ten její druhý manžel potom na vojně, tak se vrátil ten její první, rozumíte tomu, ten jeho bratr. Ten vždycky, když se vrátil z hospody, tak byl u nich v domku randál. Někdo říká, že ji mlátil, někdo zase že s ní spal. Teď je zase v jinom stavu, ale kdy měl opuštěák její manžel, ten mladší, nikdo neví.

To moje máma měla za celý život jen tátu a ten nás opustil, když já a moje mladší sestra jsme byly docela malé. Vzal si nějakou osmnáctiletou, měl s ní děcko, a když jsme už byly velké, chtěl se k mámě vrátit. Ta jeho druhá žena se s ním stejně rozvedla, měla potom ještě dvě nemanželské děti a s tou naší nevlastní sestřičkou Aničkou se scházíme, aby máma nevěděla. Máma by už tátu nechtěla, nemůže mu to zapomenout a říká, co by teď vyvařovala nějakému chlapovi, když jsme už z domu, a že kdyby byla znovu mladá a mohla to vrátit, radši by se kurvila jako Julča a než se nechat takhle podvádět, je lepší taky něco provést, a ne čekat, až se něco dovíš, co ten mužskej vyvádí. To by potom jen tak na něho koukala a v duchu by se usmívala a říkala si „Jo, hochu, kdybys tak věděl!“ a ono by to potom tak nebolelo. Máma říká, kdyby můj Kája něco proved, tak ať za ní přídu, že si poradíme, že ženská kvůli chlapovi nesmí trpět. Ale kdepak Kája! Hlavně ať je to teď to mimoděložní, než aby měla mít hned další děcko. Takhle jí to aspoň musí vzít.

Pak ji poslali do jiné nemocnice, protože do podolské nepatřila, a konečně jsem byla jeden den sama.

N E M O C N I C E   V

O S M A Č T Y Ř I C E T I L E T Á   P A N Í   Z E   Z B R A S L A V I

Říkala, že jedna paní u nich v ulici taky moc hezky zpívá a že my jak v tom Souboru písní a tanců vystupujeme v krojích, tak to že jejich babička, ze Suchdola byla, měla těch krojů několik. V tom jednom ji dali do rakve, moc jí to slušelo, jako obrázek byla. Ono toho kroje škoda nebylo, byl takový německý a ještě několik jich má sestra v truhle. Co s tím taky. K tomu kroji byl takovej krásnej kašmírovej šál, a tak si je potom rozebraly. Takové šátky má taky prateta, děti neměla, muž jí teď umřel, ale ona k nikomu nechce. Ty starý lidi ale někdy dokážou zkazit život svým dětem, jako moje tchýně. Vzala si ke svým čtyřem synům ještě dceru a syna své zemřelé sestry a chovala je jako vlastní, hlavně tu holku. Ta vám byla šeredná, s tou matkou to ale uměla, ta ji měla kolem prstu otočenou. A když tchýně, tedy jako manželova matka, umírala, tak ten domek napsala na nás, a to už tenkrát jsme byli čtyři, a tu místnost s kuchyní napsala na ni, že prý až se

vdá, tak stejně bude pryč a potom ti naši dva kluci budou mít pokojíky pro sebe. Jenže toto řekla a v listinách to nestojí. Teď je klukům 16 a 18 let a jsme dole namačkaný čtyři ve dvou místnostech a ona má pro sebe taky dvě místnosti a přitom má koupenej barák ve stejný ulici, má tam nájemníky, ale stěhovat se tam nebude, nám naschvál. To víte, že se nevdala, kdopak by si takovou šeredu taky vzal. Ta matka, jako ta tchýně, to taky mohla vidět, ale ona ji měla radši než svý vlastní děti. To já bych tedy nemohla. A přitom ten náš starší kluk byl předčasně narozený, v sedmým měsíci, potom nám ve škole pokulhával a doktor říkal, že by měl jít později do školy, nejmíň o rok. Tak potom jsme to vyběhali, aby 4. třídu opakoval, on byl pořád takový unavený, ospalý, no, ale tak kolem patnácti se to srovnalo. Teď už bude vyučený. Ale ten mladší je jako rtuť. Vždycky mi pomáhá, přiběhne domů, všechno co je na povrchu, nastrká do kredence, všude dá dečky a je uklizeno. Já abych to pak sháněla a umývala. Ale on je hodný kluk. On umí i něco menšího uvařit. Zrovna teď táta říkal, že byl ve škole se na něj ptát a že ho moc chválili. Tak mám radost. On to umí i s tou šeredou, občas za ní nahoru zaskočí a vždycky od ní něco přinese. Ona mu říká, že až tady nebude, tak všechno po ní zdědí. To ale říkat nemusí, ten barák pak stejně bude náš. A když ne náš, tak aspoň kluků, protože ona nás stejně přežije. Ta se umí mít ráda.

Musíte uznat, že to se nedá vymyslet.